



STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN  
CENTRUM FÖR EUROPASTUDIER (CES)

# ETT EUROPA FÖR ALLA - ELLER?

En analys av det etnonationalistiska budskapet hos den radikala högern i Skandinavien

**Amanda Nygren-Niemelä**

---

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	HT-2020
Handledare:	Gabriella Elgenius

## Abstract

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	HT-2020
Handledare:	Gabriella Elgenius
Nyckelord:	ethnonationalism, populism, radikalhöger, 'frame' teori, attityder till migration, Dansk Folkeparti, Sverigedemokraterna, retorik, inramning
Antal ord:	10 877

---

This Bachelors Thesis aims to explain how radical right wing parties in Scandinavia expresses their ethnonationalist core message by focusing on how they frame issues and solutions in regards to immigrants and migration policy, as well as how this affects the overall rhetoric regarding immigration. My two main questions are *How is the ethnonational core message articulated and how does it vary between radical right wing parties in Scandinavia, and what are the consequences for the overall rhetoric on migration? Which similiarities and differences are possible to identify in the parties expressions of the ethnonationalist message?* and *How are issues and solutions, in relation to ethnonationalism and attitudes towards immigration, expressed by the Danish People's Party and the Sweden Democrats? Are there any differences between the parties expressions, and if so, which?.* The method I have used to answer these questions is by performing a comparative case study of the Danish People's Party and the Sweden Democrats by analysing party documents thorough qualitative text analysis. The theoretical and analytical framework I have used to compare and analyze the parties are Snow and Benfords (1988; 1992) framing theory, in combination with two anti-migration frames proposed by Elgenius and Rydgren (2017). My findings are that the rhetoric used by the parties are inherently characterized by the ethnonationalist message. The parties' both frame migrants as a threat to both the etnonational and cultural identities of the countries, as well as a threat to the overall social and economic safety of the countries. Even though the parties' expresses these frames somewhat differently by expressing slightly different aspects in i.e. the prognostic framing and what kind of expressions they use, the core message is the same in both of the parties.

# Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
1.1 Problemformulering.....	5
1.2 Syfte och frågeställningar .....	6
2. Tidigare forskning och teori .....	9
2.1 Centrala principer .....	9
2.1.1 Etnonationalism som central retorik .....	9
2.1.2 Populism som central diskurs .....	10
2.2 Högerradikala partier i Skandinavien .....	12
2.2.1 Danmark: från Fremskridtspartiet till Dansk Folkeparti 1973 -2018 .....	12
2.2.2 Sverige: från Ny Demokrati till Sverigedemokraterna 1988-2018.....	13
2.3 ”Frame teori” - teoretiskt ramverk.....	15
2.3.1 Diagnostisk inramning .....	15
2.3.2 Prognostisk inramning .....	16
3. Metod och material.....	18
3.1. Fallstudier .....	18
3.2 Material och urval.....	18
3.2.1 Materialdiskussion .....	20
3.3 Kvalitativ textanalys .....	21
3.3.1. Operationalisering .....	21
4. Resultat och analys.....	24
4.1 Den diagnostiska inramningen: hur problemet artikuleras av Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna .....	24
4.1.1 Resultat .....	24
4.1.2 Analys .....	27
4.2 Den prognostiska inramningen: hur lösningar på problemet presenteras och vilka effekter det får för retoriken om migration.....	29
4.2.1 Resultat .....	29
4.2.2 Analys .....	32
5. Slutsatser och avslutande diskussion.....	35
Referenslista .....	37

# 1. Inledning

Under de senaste decennierna har en av de europeiska partifamiljerna fått ett återuppvaknande genom en förnyad retorik – så kallade radikala högerpartier (Rydgren, 2007; 2008; 2018). Med radikala högerpartier menas här partier som gemensamt följer en politisk ideologi fokuserad på kritik av migration och multikulturalism, samt som förespråkar en etnonationalistisk hållning driven av en populistisk diskurs (Rydgren, 2017). Då dessa partier har fått allt större inflytande på såväl lokal och nationell nivå som supranationell nivå i Europaparlamentet är de av intresse att studera närmre.

Partifamiljens utveckling och framgångar har i takt och utbredning varierat stort över Europa i förhållande till partiernas bildande och inträde på den parlamentariska arenan (Mudde, 2007). Exempelvis i Österrike har partiet *Freiheitliche Partei Österreichs* (FPÖ) varit parlamentariskt verksamma sedan 1983 och i Frankrike fick partiet *Rassemblement National* (tidigare Front National) mandat i parlamentet för första gången år 1986. Det belgiska partiet *Vlaams Blok*, vilka efterträddes av *Vlaams Belang*, tog sina första platser i såväl den belgiska representantkammaren och senaten som det flamländska parlamentet med respektive start under åren 1978, 1987 och 1995. En av de första stora vinsterna för den polska radikalhögern kom år 2001 när det dåvarande högerradikala partiet *Liga Polskich Rodzin* (LPR) intog 38 av parlamentets säten (Mudde, 2007).

Även inom den skandinaviska kontexten har partifamiljen haft skiftande framgångar och utvecklingstakter länderna emellan. Widfeldt (2018) skriver hur utvecklingen sett ut under de senaste 20 åren och kommer fram till intressanta slutsatser. Det finländska partiet Sannfinländarna har ett ursprung från partiet *Suomen Maaseudun Puolue* som kan spåras tillbaka till 1959, medan de danska och norska motsvarigheterna *Dansk Folkeparti* och *Fremskrittspartiet* blev aktiva under tidigt 1970-tal. Politiseringen av immigration tog dock fart under olika tidsperioder för länderna och inte alltid i samband med dess ökande popularitet. Partiet Sannfinländarna bedrev först år 1991 ett immigrationskritiskt budskap som en del av sin valkampanj, medan Danmarks och Norges motsvarigheter introducerade immigrationskritik i den politiska agendan redan under mitten av 80-talet (Widfeldt, 2018).

Författaren pekar på att Sverige varit unikt i förhållande till de övriga länderna Finland, Norge och Danmark – där de tre sistnämnda länderna har haft aktiva högerradikala partier sedan 1970-talet, medan den svenska motsvarigheten inte blev aktiv förrän under sent 80-tal. Vidare pekar Widfeldt (2018) på att dessa partier har ändrat sin ideologiska framtoning i faser sedan de startades och att de flesta av partierna gått från att bedriva en starkt populistisk ideologi och politik till att idag framhålla en anti-migrationsagenda som primärt budskap. Även här är den svenska motsvarigheten unik: redan från det att Sverigedemokraterna grundades i januari 1988 har de konsekvent bedrivit ett starkt migrationskritiskt och etnonationalistiskt huvudbudskap, även om dess formuleringar har skiftat över tid (Widfeldt, 2015; 2018).

Just det etnonationalistiska budskapet betraktas av bland andra Elgenius & Rydgren (2017) samt Rydgren (2017) vara det absolut centrala budskapet som gemensamt förmedlas av alla högerradikala partier. Däremot menar författare som Mudde (2007; 2016) att populistisk retorik och praktik är vad som bör betraktas som det centrala för partierna, och att etnonationalismen är sekundär. Således råder alltså inte konsensus inom forskningen kring *hur* partierna bör benämnas och vad som är det gemensamma för partierna, vilket kommer att diskuteras vidare senare. Denna uppsats kommer dock att utgå ifrån Elgenius & Rydgrens (2017) samt Rydgrens (2017) definition av den högerradikala partifamiljen där etnonationalismen betraktas vara det absolut centrala budskapet och retoriken. Således ämnar jag att bidra med en förklaring på hur det etnonationalistiska budskapet hos högerradikala partier varierar och tar sig i uttryck inom den skandinaviska kontexten, genom att jämföra hur de högerradikala partierna formulerar sitt etnonationalistiska budskap, formulerar problem och identifierar lösningar.

## 1.1 Problemformulering

På grund av partifamiljens tillväxt i Europa är det således av intresse att studera det politiska budskapet med betoning på dess etnonationalism. För att kunna genomföra detta behövs först och främst kunskap om *varför* det politiska budskapet kan vara problematiskt och hur detta kan påverka samhället.

Arzheimer (2018) menar att en av de faktorer som förenar väljare i att rösta på högerradikala partier är att det bland dessa råder en starkt migrationskritisk och immigrations skeptisk attityd, vilket påverkats av att migrationsfrågor politiserats allt mer. Arzheimer (2018) belyser vidare att denna immigrations skepticism är sprungen ur bland annat teorier om etnisk konkurrens – att spänningar mellan olika etniska grupper grundar sig i en konflikt om materiella resurser. Denna process präglas av en idékonstruktion om att folket uppfattas vara separerade i två konkurrerande grupper: ett ”vi” och ett ”de”, där ”vi:et” är den etniskt nationella gruppen och där immigranter är ”de andra” – en diskurs som är starkt alienerande. Denna idé uttrycks även direkt av partierna – såväl explicit som implicit – och bidrar till att skapa en exkluderande syn på vem och vilka som ska tillhöra vilken av dessa grupper och således vem eller vilka som lämnas utanför gruppen.

Vidare kan även framväxten av dessa partier potentiellt ha en negativ inverkan på den europeiska integrationen i det långa loppet, då många av de högerradikala partierna har en tydligt euroskeptisk inställning och syftar till att värna om den egna nationens suveränitet vilket sker på bekostnad av supranationellt samarbete och integration (Vasilopoulou, 2011). Europa som kontinent har en lång tradition av mångfald – kontinenten består av flera olika länder och områden som har en mängd olika kulturer, identiteter, nationaliteter, sedvänjor, religioner och historiska kontexter. Att en partifamilj med tydligt euroskeptiska och integrationsnegativa drag ökat i popularitet kan således påverka relationerna länder emellan och även EU-samarbetet. Således krävs mer förståelse kring hur dessa partier organiserar sin retorik för att nå framgång.

## 1.2 Syfte och frågeställningar

Med ovan i åtanke är således syftet med denna uppsats att förstå och bidra med en förklaring till hur högerradikala partier i den skandinaviska kontexten inramar sin politik genom att jämföra hur det etnonationalistiska budskapet formuleras och ramas in, samt vidare belysa att och hur det etnonationalistiska budskapet är i centralt för partiernas retorik. Denna studie bygger i viss mening vidare på Elgenius & Rydgrens (2017) studie, men i denna studie inkluderar jag två högerradikala partier i den skandinaviska kontexten istället för enbart ett av

dem och analyserar dessa partiers etnonationalistiska budskap i nutid snarare än över tid, vilket var Elgenius & Rydgrens (2017) ansats.

För att kunna uppfylla syftet med denna uppsats ämnar jag att genom en komparativ fallstudie analysera och jämföra två högerradikala partier inom den skandinaviska kontexten: Dansk Folkeparti (DF) och Sverigedemokraterna (SD). Gemensamt för dessa partier är bland annat att de båda uttrycker starka etnonationalistiska åsikter i relation till migrationspolitiken.

Partierna utmärker sig särskilt då Danmark och Sverige, två länder vilka liknar varandra på många vis och båda tillhör en gemensam skandinavisk kontext, trots detta har haft vitt skilda utvecklingar gällande det ökade stödet för högerradikala partier, dess historia och hur dessa partier ramar in sitt centrala budskap. Idag är partierna två av ländernas största (Valmyndigheten, 2018; Danmarks Statistik, 2019) sett till procentuella andelar av röster i de senaste nationella valen och är således med ovan i åtanke av vetenskapligt intresse att studera närmre.

Genom att bedriva en komparativ kvalitativ fallstudie där jag jämför hur Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna ramar in och formulerar sitt etnonationalistiska budskap, kan jag i en skandinavisk kontext illustrera hur det etnonationalistiska budskapet bland högerradikala partier varierar.

Uppsatsen utgår ifrån Snow & Benfords (1988) 'frame teori' i syfte att förklara hur och vilka retoriska inramningsverktyg som presenteras av partierna samt att identifiera eventuella likheter och skillnader mellan partiernas artikulering av den etnonationalistiska retoriken och praktiken. Genom att tillämpa 'frame teori' som teoretiskt ramverk kan jag bidra med mer insikt på forskningsområdet i hur partiernas attityder kring migrationsfrågor utformas i en skandinavisk kontext i relation till ett etnonationalistiskt budskap genom att studera de diagnostiska (problem) och prognostiska (lösningar) inramningarna.

Den övergripande frågeställningen är således följande:

På vilka vis artikuleras det etnonationalistiska budskapet hos högerradikala partier i Skandinavien, med fokus på Danmark och Sverige, och vilka konsekvenser får detta för retoriken om migration? Vilka likheter och skillnader är möjliga att identifiera i respektive partis uttryck av det etnonationalistiska budskapet?

För att kunna besvara denna huvudfråga ställs följande underfråga:

Hur artikuleras problem och lösningar i förhållande till den etniska nationalismen och attityder till migration av Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna? Skiljer sig partiernas artikulering av problem och lösningar åt – och i sådana fall, på vilket vis?



## 2. Tidigare forskning och teori

I denna sektion diskuteras den tidigare forskningen kring högerradikala partiers uttryck för etnonationalism och populism följt av den historiska bakgrunden till de för fallstudien utvalda partierna. Vad som ska betraktas som den centrala retoriken skiljer sig mellan forskare, där exempelvis Rydgren menar att det är det etnonationalistiska budskapet som är centralt medan författare som exempelvis Mudde (2007; 2016) istället menar att populismen är att betrakta som central. Utgångspunkten för denna uppsats är i linje med Rydgrens mening, att etnonationalismen är det absolut centrala för partierna inom familjen, men i detta kapitel belyses även populismen för att illustrera skillnader mellan de båda meningarna. Sektionen avslutas med en genomgång av det teoretiska ramverket som ligger till grund för mina fallstudier.

### 2.1 Centrala principer

#### 2.1.1 *Etnonationalism som central retorik*

Enligt Rydgren (2007; 2018) är de centrala principerna för partier inom den högerradikala partifamiljen präglade av etnonationalistiska idéer. Dessa gemensamma nämnare är att de alla delar en ytterst central etnonationalistisk position och syftar till att stärka nationen genom ökad etnisk homogenitet och en återgång till mer traditionella värden. Utöver detta framhålls även en mindre del populistiska element, däri det hävdas att samhällets politiska elit förespråkar internationalism och multikulturalism snarare än nationalism vilket enligt partierna resulterat i att elitens och andra intressegruppers behov blivit tillgodosedda på bekostnad av folkets behov (Rydgren, 2010; 2018). Rydgren menar dock, till skillnad från exempelvis Mudde (2007; 2016), att det är felaktigt att benämna partifamiljen som i första hand populistisk, då de populistiska elementen som förekommer bland dessa partier inte är centrala utan enbart är delvis förekommande vilket inte genomsyrar hela retoriken. Istället argumenterar Rydgren för att partierna i första hand bör definieras av etnonationalismen som central gemensam retorik och använder sig av begreppet radical right-wing populist parties, (Rydgren, 2017). Rydgren illustrerar detta genom att framhålla att även den populistiska retoriken som används av dessa partier till stor del präglas av etnonationalismen, då han

hävdar att de populistiska elementen är sprungna i missnöjet över att eliten ”förrått” nationen genom att anta idéer om internationalism och multikulturalism (Rydgren, 2017).

Ytterligare ett begrepp som lyfts i diskussionen är doktrinen om etnopluralism (Rydgren, 2008). Rydgren menar att högerradikala partier prioriterar frågor relaterar till nationell identitet, och betonar att idén om etnopluralism är vanligt förekommande bland partierna. Den etnopluralistiska idén bygger på en tanke om att den nationella identiteten - och i förlängningen den nationella etniciteten och den nationella kulturen – bör åtskiljas från andra utomnationella identiteter för att bevara den nationella identitetens och kulturens särdrag. I ett multinationellt, -etniskt och -kulturellt samhälle kan bevarandet inte ske, då den etnopluralistiska tanken är att beblandningen av olika nationella identiteter och etniciteter leder till att en den separata nationella identiteten och etniciteten dör ut (Rydgren, 2008). Olika kulturer och etniciteter kan enligt den etnopluralistiska ideologin således inte samexistera utan konflikt. Vidare menar Rydgren att de högerradikala partierna riktar detta etnopluralistiska tankesätt gentemot migranter specifikt från muslimska delar av världen. Partierna menar att delar av den muslimska värdegrunden är helt oförenlig med den nationella identiteten och kulturen samt att den muslimska värdegrunden är minst benägen att kunna assimileras med en europeisk, nationell, västerländsk identitet och kultur (Rydgren, 2008).

### *2.1.2 Populism som central diskurs*

Tidiga definitioner av populismbegreppet lyfts av Berggren och Neergaard (2013), där begreppet förklaras ha och ha haft ett stort antal olika definitioner. Författarna lyfter att begreppet i tidig forskning beskriver en tanke om att förena nationalism och tradition i värderingar med samhällelig modernisering och utveckling. Vidare menar författarna att begreppet i nästan alla dess historiska definitioner lyft en konflikt mellan medborgerlig önskan om förändring, vilket tolkats av rörelser eller politiska partier, och en elit i form av samhällets toppskikt vilka hindrat dessa förändringar från att förverkligas. Laclau (1977, refererad i Berggren & Neergaard, 2013) menade, i likhet med ovan nämnda definition av populism, i en essä inom marxistisk debatt att populism skulle betraktas som en praktik. Denna praktik hade delad funktion, dels i att placera ”folket” som enhet mot en motpart, en

fiende, dels att skapa en fientligt inställd konflikt mellan dessa parter. Laclau menade vidare att populister inte skulle analyseras med ett ideologiskt innehåll som huvudsakligt studieobjekt, utan att fokus snarare borde läggas på dess politiska praktik, vilket ytterligare lade vikt vid idén om att populismen bör betraktas som en praktik snarare än en överspännande ideologi (Berggren & Neergaard, 2013). Praktiken i att ställa grupper emot varandra, och således även konstruera vilka som ska tillhöra respektive grupp – vem tillhör folket och vem tillhör ”de andra”? – är ett tydligt populistiskt element som förekommer bland högerradikala partier idag och är således en vital del i att skapa förståelse för hur dessa partier organiseras och uttrycker sina ståndpunkter.

Mudde (2007; 2016) menar på att de partier och rörelser som av utomstående identifieras tillhöra denna ideologiska inriktning inte själva identifierar sig med begreppet. Till skillnad från Rydgren (2007; 2018) hävdar Mudde (2007; 2016) att det är just populismen som är central gemensam nämnare för dessa partier och inte etnonationalismen. I diskussionen om att hitta en maximal definition just högerpopulistiska partier identifierar Mudde åtminstone tre gemensamma ideologiska nämnare mellan dessa; nativism, auktoritärism och populism. Mudde betonar även att individuella politiska partier inom partikategorin kan ha ytterligare explicita och implicita kärnvärden, som exempelvis välfärdschauvinism och antisemitism, men hävdar att de ovan tre nämnda ideologiska värdena kan identifieras i alla partier inom partikategorin och således är en så kallad maximal definition – en definition som täcker så många gemensamma nämnare som möjligt (Mudde, 2007; 2016).

I kontrast till Mudde (2007; 2016), menar dock Rydgren (2017) att populismen inte bör betraktas som ett budskap. Författaren menar att populismen, som snarare uttrycks som en diskurs än ett centralt budskap av partierna, är helt och hållet genomsyrad av etnonationalism och att den således inte bör betraktas som ett centralt eller fristående fenomen då den snarare grundar sig i det etnonationalistiska tänket. Rydgren lyfter att populismen bland högerradikala partier bör betraktas som en diskurs som påverkas av etnonationalism, snarare än ett huvudsakligt fristående budskap (Rydgren, 2017).

## 2.2 Högerradikala partier i Skandinavien

Nedan diskuteras tidigare forskning och den historiska kontexten och bakgrunden angående studiens två fallstudier, Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna.

### 2.2.1 Danmark: från Fremskridtspartiet till Dansk Folkeparti 1973 -2018

Grunden till den danska radikalhögerns framgång lades redan under tidigt 1970-tal. År 1973 tog Fremskridtspartiet plats i Folketinget med 15,9% av rösterna och en politisk plattform som främst förespråkade kraftigt begränsade statliga regleringar och avskaffad inkomstskatt. År 1984 dömdes partiets dåvarande ledare, Mogens Glistrup, för skattebrott och den tillförordnade partiledarrollen tilldelades då Pia Kjaersgaard. Under samma tid började immigrationskritiska element att introduceras i partiet, då asylansökningarna mellan år 1983 och 1985 ökat markant vilket kan betraktas som en av de starkaste anledningarna till att partiet påbörjade en aktiv mobilisering mot immigration (Goul Andersen, 2004).

Först under år 1995 när Kjaersgaard lämnade Fremskridtspartiet och rollen som tillförordnad partiledare tillsammans med ett antal övriga partimedlemmar, bildades Dansk Folkeparti – vars absoluta grund vilar på etnonationalismen och retoriken om att främmande och övernationella element är ett hot mot den danska nationen, identiteten och kulturen (Bjørklund & Goul Andersen, 2002; Goul Andersen, 2004; Rydgren, 2004; 2010). Partiet, till skillnad från dess föregångare Fremskridtspartiet, förespråkade nu inte skattelättnader i samma grad som tidigare – utan kärnfrågorna för partiet blev istället att värna om nationens suveränitet, att förbättra levnadsförhållanden för landets äldre och pensionärer, samt att kraftigt minska alla former av migration och således skydda det danska samhället från en multietnisk förvandling (Dansk Folkparti, 2002). Dessa frågor har fortsatt varit partiets kärnfrågor till idag, med stark betoning på att den danska identiteten, kulturen och dess värderingar ska skyddas till varje pris (Bjørklund & Goul Andersen, 2002). Under folketingsvalen mellan år 1998-2015 gick partiet starkt framåt från 13 mandat år 1998 till hela 37 mandat år 2015 med undantag för år 2011 där partiet förlorade tre mandat – från 25 till 23 (Nordsieck, 2018). I Folketingsvalet 2019 förlorade dock partiet mer än hälften av sina väljare och gick från 37 mandat i Folketinget till 21 mandat och gick från att år 2015 vara landets

andra största parti till att bli landets tredje största parti vid valet år 2019 (Danmarks Statistik, 2019). Viktigt att notera är att Dansk Folkeparti agerat stödparti för regeringsbildningar mellan år 2001 till år 2011, då den danska regeringen under dessa år bestod av de borgerliga partierna Venstre och Det Konservative Folkeparti. Då partierna bildade en minoritetsregering var de således beroende av Dansk Folkepartis stöd i parlamentet, vilket ledde till att partiet hade en så kallad vågmästarroll och således hade inflytande över beslut tagna i Folketinget (Danish Institute for Parties and Democracy, u.å.; Nordsieck, 2018)

### *2.2.2 Sverige: från Ny Demokrati till Sverigedemokraterna 1988-2018*

Sverige har inte samma långa historia av etnonationalistiska partier med parlamentariskt stöd som grannlandet Danmark, trots att länderna liknar varandra på många andra vis. Det var först år 1991 som det högerradikala partiet Ny Demokrati, vilka till viss mån kan betraktas vara föregångare till Sverigedemokraterna, tog sig in i riksdagen med 6,7 procent av rösterna vid 1991 års val. Partiet bildades av Ian Wachtmeister och Bert Karlsson, vilka sade sig önska driva en politik fokuserad på en önskan om sänkta skatter, en mer restriktiv migrationspolitik och bantandet av den offentliga sektorn till förmån för ökad privatisering. Partiets framgångar blev kortvariga och kantades av interna konflikter. Redan i det efterkommande riksdagsvalet år 1994 fick de endast 1,4 procent av rösterna och förlorade således sin representation i riksdagen (Rydgren, 2006; Nationalencyklopedin, u.å.).

När partiet Sverigedemokraterna (SD) bildades i januari 1988 var det en stor andel av de deltagande som hade aktiva kopplingar till och bakgrunder inom fascistiska, xenofobiska och nazistiska rörelser så som Nysvenska Rörelsen, Framstegspartiet och rörelsen Bevara Sverige Svenskt. Den sistnämnda rörelsens namn användes av Sverigedemokraterna som slogan ända fram till slutet av 1990-talet (Widfeldt, 2015). Partiet profilerade sig tidigt som ett nationalistiskt parti och definierade sig själva vid uppstarten som ett ”intresseparti för svenskar” i principprogrammet från år 2005 (Sverigedemokraterna, 2005, s.4) men ändrade år 2011 sin ideologiska inriktning till att definiera sig som socialkonservativa med en nationalistisk grundsyn (Sverigedemokraterna, 2011).

Vägen till politisk och parlamentarisk legitimitet för SD präglades av ett arbete med syftet att distansera sig från dess kopplingar och konnotationer till nazism, vit makt-rörelser och fascism. Widfeldt (2015) lyfter att partiets första ordförande, Anders Klarström, hade tidigare varit direkt involverad i det Nordiska Rikspartiet – ett öppet nynazistiskt parti, och att flertalet partimedlemmar och medlemmar med högt uppsatta positioner internt hade en direkt bakgrund i öppet nazistiska, rasistiska och fascistiska rörelser och sammanhang. Detta kan betraktas som en av de betydande anledningarna till att partiet inte hade några större valframgångar på nationell nivå. För att vända trenden valde den dåvarande partiledaren Mikael Jansson år 1994 att förbjuda uniformsklädsel vid partisammanträden och andra offentliga sammanhang, samt att helt förbjuda extremister att ingå i partimedlemskap (Hellström & Nilsson, 2010). Under Janssons partiledarskap uteslöts även ett antal av partiets medlemmar på grund av dess kopplingar till fascistiska och nazistiska rörelser, i syfte att ytterligare distansera partiet från dessa ideologiska tendenser – en form av ”uppstädning” inom partiet i syfte att öka dess legitimitet. År 2005 valdes den nuvarande partiledaren Jimmie Åkesson till partiets nye ledare och ytterligare moderniseringsåtgärder togs i syfte att öka partiets demokratiska legitimitet genom den aktiva distanseringen från partiets historia av samröre med öppet främlingsfientliga och rentav nazistiska sammanhang (Hellström & Nilsson, 2010; Widfeldt, 2015).

År 2006 valde partiet genom en intern omröstning att byta partisymbol från den brinnande facklan av svensk flagga till den nuvarande symbolen blåsippan. Detta då Åkesson i ett pressmeddelande (Sverigedemokraterna 2006) uppgav att partiet genomfört så fundamentala förändringar sedan dess bildande att den tidigare symbolen inte längre representerade partiet och att den ideologiska och politiska förändringen skulle illustreras även av ett logotypbyte.

Först vid riksdagsvalet år 2010 tog sig Sverigedemokraterna in i riksdagen med 5,70 procent av rösterna vilket resulterade i att 20 mandat tilldelades partiet. De tidigare valen mellan åren 1988 och 2006 hade endast lett till förhållandevis små och lokalt avgränsade vinster för partiet med representanter i landsting- och kommunfullmäktige i några svenska städer (Hellström & Nilsson, 2010; Widfeldt, 2015). Partiets framgångar vid valet år 2010 visade sig enbart vara

början på partiets inträde på den parlamentariska arenan och under de två nästkommande valen år 2014 och år 2018 ökade partiets stöd från 2010 års resultat 5,70 procent till hela 17,53 procent av rösterna år 2018. Detta befäste och ökade Sverigedemokraternas inflytande i riksdagen ytterligare och sedan 2014 års val har partiet varit det tredje största i Sverige (Valmyndigheten, 2014; 2018; Widfeldt, 2015; 2018).

## 2.3 "Frame teori" - teoretiskt ramverk

Den teoribildning som tillämpas i studiens analys är frame theory eller frame analysis, som även tillämpas av Elgenius & Rydgren (2017) på Sverigedemokraternas retorik och Törnberg & Wahlström (2018) på retoriken som bedrivs i högerradikala diskussionsforum online. Hädanefter använder jag benämningen frame teori som benämning av det teoretiska ramverket.

Snow & Benford (1988) lyfter hur framing kan tillämpas på sociala rörelser som aktörer för att förstå hur dessa fungerar och framförallt hur de konstruerar en bild av problem som sedan förmedlas till allmänheten i syfte att skapa förändring. Begreppet "framing" har att göra med hur ett problem ramar in, konstrueras och förmedlas av sociala rörelser som aktörer. Denna teoribildning kan således tillämpas även på politiska partier, och hur partier formulerar och således ramar in problem i sin retorik. Av intresse att undersöka är således hur och vad högerradikala partier presenterar som problem och lösningar på dessa problem, samt vilka likheter och skillnader som går att identifiera i de utvalda partierna sett ur en nordisk kontext.

### 2.3.1 Diagnostisk inramning

Snow och Benford (1988) menar att framing-processen har tre huvudsakliga beståndsdelar. Den första delen i processen kallas diagnostisk inramning och bygger på att identifiera ett problem och tydligt uttrycka vad problemet är samt hur det uppkommit, alltså vem eller vilka som orsakat problemet. Författarna menar att även om det inom rörelsen råder konsensus om vad problemet är, så råder inte alltid konsensus gällande *vem eller vad* som orsakat problemet. Detta kan alltså skilja sig såväl inom en rörelse som mellan olika rörelser. Den diagnostiska

inramningen syftar även till att nå det som författarna kallar mobilisering av konsensus – det vill säga, att en konsensus nås på området kring vad det faktiska problemet är oavsett vem eller vad som bedöms orsakat problemet (Snow & Benford, 1988).

I tillämpandet av teorin på politiska partier kan även detta urskiljas; de högerradikala partierna kan uttrycka ett gemensamt problem, men ha olika förklaringar på vem, vad eller vilka som orsakat problemet samt även kombinera flera olika förklaringar till hur problemet orsakats. Däremot lyfts att det oftast är en av dessa tillskrivna orsaker som ofta lyfts fram som den primära eller tydligast förekommande. Författarna presenterar vidare att problemets tillskrivna orsak kan delas upp i fyra kategorier: 1) teknologisk, 2) politisk, 3) ekonomisk och 4) moralisk (Snow & Benford, 1988; 1992).

### *2.3.2 Prognostisk inramning*

Den andra beståndsdel i framing-processen är att föreslå lösningar på problemet som presenteras. I denna del av processen framhålls enligt författarna även strategier, taktiker och mål för lösningen av problemet vilket tydligt specificerar de åtgärder som bör tas för att lösa problemet (Snow & Benford, 1988; 1992). Även här är det möjligt att identifiera att skillnader i lösningsförslag och handlingsplaner såväl inom som mellan aktörer påverkar utfallet i hur lösningen och dess mål, strategier och taktiker utformas. De fyra ovan nämna tillskrivna orsakskategorierna har även inverkan på vilka lösningar och handlingsplaner som föreslås; författarna menar att ett problem som av aktören tillskrivits en politisk orsak i större utsträckning förespråkar en lösning av politisk karaktär, att problem som av aktören tillskrivits en ekonomisk orsak i större utsträckning förespråkar en lösning av ekonomisk karaktär och så vidare. Vidare menar författarna att även den prognostiska inramningen eftersträvar mobilisering av konsensus, men att processen i detta steg fokuserar på att konsensus ska nås i vilken eller vilka lösningar som är lämpliga (Snow & Benford, 1988).

Det finns även en tredje inramningsprocess som är den motiverande inramningen vilken förklarar hur aktören mobiliserar till handling; det vill säga hur aktören motiverar sin publik



eller sina väljare att agera för att lösa problemet. Författarna menar att individers deltagande i en handling är helt beroende av konstruktionen av ramar som syftar till att motivera individen till handling genom exempelvis olika former av incitament (Snow & Benford, 1988; 1992). Hur detta kan tillämpas på radikalhögern och förklara hur deras stöd från väljare ökar gäller det att identifiera *hur* de motiverar individer till att rösta, till exempel genom att undersöka vad individen vinner på att rösta för ett högerradikalt parti. Den motiverande inramningen kommer ej att behandlas i denna uppsats på grund av två orsaker; dels på grund av att den motiverande inramningen anses vara lämpligast att studera i relation till populism som central retorik för högerradikala partier (Elgenius & Rydgren, 2017; Rydgren 2017) vilket denna uppsats inte behandlar i första hand, dels på grund av uppsatsens begränsade omfattning.

### 3. Metod och material

Metoden jag valt för att studera materialet nedan är genom en komparativ kvalitativ fallstudie av de valda partidokumenterna vilka lyfts nedan. De teman som kommer att utgöra analysverktygen är etnonationalism som huvudtema och underteman som är baserade på Snow & Benfords (1988; 1992) frame teori, där den diagnostiska och prognostiska inramningen kommer att studeras – det vill säga hur respektive parti ramar in problem och lösningar.

#### 3.1. Fallstudier

Fallstudien bedrivs således genom att studera de två utvalda partierna både fristående och i relation till varandra. I ett första steg har jag gått igenom respektive partis ståndpunkter och de utvalda dokumentens innehåll för att identifiera det övergripande temat – uttryck för etnonationalism. Det etnonationalistiska budskapet har sedan betraktats i relation till partiernas respektive diagnostiska och prognostiska inramningar av problemet med målet att urskilja hur partierna ramar in och framställer diskursen kring migration, med avseende på vilka problem de identifierar samt vilka lösningar de föreslår. Anledningen till att fenomenen – såväl uttrycken för etnonationalism som de diagnostiska och prognostiska inramningarna – ej studerats helt fristående är på grund av att delarna är ständigt sammanflätade. För att förstå fenomenets omfattning vare sig kan ej eller bör ej helheten eller delarna betraktas som enskilda och fristående – det etnonationalistiska budskapet kan inte betraktas som fristående, utan måste betraktas i relation till de diagnostiska och prognostiska inramningarna och vice versa (Bergström & Boréus, 2012; Ritchie & Lewis, 2003).

#### 3.2 Material och urval

Det empiriska materialet som kommer att ligga till grund för analysen är principprogram och migrationspolitiska publikationer från Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna. Urvalet har i grunden baseras helt på frågeställningens fokus, det vill säga skandinaviska högerextrema partier och de identifierade teman som behandlas av partierna. Mellan de utvalda partierna är det möjligt att identifiera såväl likheter som skillnader gällande alltifrån dess historiska kontext till *hur* de uttrycker sitt centrala politiska budskap i dokumenten.

Det material som jag valt att analysera i uppsatsen är följande:

- Dansk Folkepartis nuvarande principprogram, instiftat år 2002. Principprogrammet framhåller partiets ideologiska ståndpunkter och har använts i analysen för att identifiera på vilka vis partiet ramar in problem och lösningar, samt hur det etnonationalistiska budskapet artikuleras i relation till den diagnostiska och prognostiska inramningen.
- Dansk Folkepartis webbsida över föreslagna och genomförda åtstramningar mellan åren 2015 och 2019. Webbsidan har i första hand använts i syfte att analysera partiets uttryck för etnonationalism och partiets prognostiska inramning, för att identifiera de lösningar som partiet presenterar på det partiet identifierat vara problemet.
- Dansk Folkepartis webbsida om migrationspolitik (u.å.). Webbsidan har använts i syfte att analysera både på vilket sätt den diagnostiska inramningen sker och hur partiet artikulerar och formulerar det etnonationalistiska budskapet i relation till migration och migrationspolitik.
- Sverigedemokraternas nuvarande principprogram, publicerat år 2019. Principprogrammet lyfter partiets ideologiska ståndpunkter och har legat till grund för analysen av partiets uttryck för etnonationalism, såväl som för analysen av partiets diagnostiska inramning.
- Sverigedemokraternas migrationspolitiska inriktningsprogram, publicerat år 2017. Det migrationspolitiska inriktningsprogrammet ligger främst till grund för analysen av partiets uttryck för etnonationalism och partiets prognostiska inramning, då partiet i dokumentet presenterar ett antal olika lösningar på vad de identifierat vara problemet. Inriktningsprogrammet har även varit ett viktigt material i analysen av hur det etnonationalistiska budskapet ter sig i form av den retorik som bedrivs om migration och migrationspolitik.
- Sverigedemokraternas webbsida om migrationspolitik (u.å.). Webbsidan har använts för att analysera både den diagnostiska och den prognostiska inramningen och hur partiet uttrycker det etnonationalistiska budskapet i relation till migration och migrationspolitik.

Urvalet baseras på det Richie och Lewis (2003) kallar en form av hybridurvals metod med syfte att illustrera både likheter och skillnader inom en i övrigt förhållandevis homogen grupp (Richie & Lewis, 2003). I kontexten av denna studie innebär det att Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna valts ut dels för att det är möjligt att identifiera flertalet skillnader mellan partierna, men också för att de båda tillhör ett gemensamt sammanhang – både som medlemmar av den höger-radikala partifamiljen men också som delar av den skandinaviska kontexten. Relevant för detta är också att urvalets basis förstärktes ytterligare då dessa partier är både de tredje största parlamentariskt representerade i länderna samt är de största höger-radikala partierna i respektive land.

### *3.2.1 Materialdiskussion*

Källmaterialet är i första hand hämtat från partiernas officiella kanaler, i syfte att direkt analysera och granska de uttalanden, dokument och övriga texter som partierna publicerat själva. Detta val gjordes i direkt anslutning till metodvalet och uppsatsens syfte, då det är partiernas egna artikuleringar av och uttryck för etnonationalism som uppsatsen undersöker.

Faran med att välja att arbeta med material som kommer direkt från partierna själva var att innehållet presenterades av partierna på ett för partierna fördelaktigt vis. Således var inte källmaterialet neutralt, vilket försvårade den källkritiska bedömningen av materialet något. Speciellt i analysen av Dansk Folkepartis webbsida ”*Udlædningstramninger 2015-2019*”, vilken presenterar de åtstramningar som Dansk Folkeparti föreslog och medverkade i att få igenom under perioden 2015-2019 då de var stödparti till den dåvarande regeringen i Folketinget, uppstod ett antal svårigheter med att verifiera all information som partiet presenterar. Partiet själva hänvisar i slutet av sidan till bland annat Folketinget och Justitieministeriets hemsidor, och jag valde således att på egen hand verifiera de punkter jag lyfter från dokumentet genom att studera de propositioner och slutgiltiga lagdokument som finns tillgängliga för allmänheten via Folketingets hemsida. Jag bedömde dock att materialet, trots dess vinkling till partiets fördel, var av stor betydelse och lade stor vikt vid att granska materialet kritiskt och med stöd i kringliggande information. Övrigt material bedömdes enligt samma kriterier för att säkerhetsställa materialets äkthet, relevans, pålitlighet och oberoende

utifrån det faktum att materialet hämtats direkt från partierna själva (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2012).

### 3.3 Kvalitativ textanalys

Den kvalitativa textanalytiska metoden jag valt att fokusera fallstudierna på grundar sig i en jämförande kvalitativ tematisk analys, då respektive partis principprogram och migrationspolitiska publikationer är materialet som kommer att studeras. Denna metod är ytterst väl lämpad för att studera textmaterial för att identifiera texters meningar, såväl explicita som implicita. Den tematiska aspekten av en kvalitativ analys lämpar sig dessutom särskilt bra för att identifiera teman i texterna, och när metoderna slås samman till en är det således möjligt att kategorisera texternas meningar i huvudteman och underteman – där såväl de explicita som implicita meningarna ges utrymme att betraktas och analyseras (Ritchie & Lewis, 2003). I uppsatsen kommer de uttryck för etnonationalism som förekommer i materialet att tolkas för att kategoriseras i teman och subteman utefter hur problemet och dess lösning ramar in (Ritchie & Lewis, 2003). Den teoretiska kodningen som kommer att bedrivas är relaterad till Snow och Benfords (1988; 1992) frame teori, där huvudkoden identifierats att vara uttryck av etnonationalism och underkoderna består av den diagnostiska och prognostiska inramningen. På grund av begränsningar i uppsatsens omfång och fokus kommer den motiverande inramningen inte att inkluderas som underkod. Genom att analysera det etnonationalistiska budskapet kommer jag således även kunna dra slutsatser kring vilka konsekvenser detta får för retoriken kring migration, då ämnena är tätt sammanvävda.

#### 3.3.1. Operationalisering

Som tidigare nämnt är den teoretiska utgångspunkten Snow & Benfords frame teori. För resultatsammanställning och den efterföljande analysen innebär detta att det politiska budskapet som uttrycks av de högerradikala partierna inramas på ett speciellt sätt för att vara framgångsrikt. Snow och Benford (1988; 1992) menar att en framgångsrik inramningsprocess således behöver tre komponenter: den diagnostiska inramningen, den prognostiska inramningen och den motiverande inramningen. Som tidigare nämnt så kommer jag på grund

av uppsatsens begränsade omfattning ej studera den motiverande inramningen. Således kommer studien operationaliseras på följande vis:

När urvalsprocessen genomförts och materialet är valt har jag vid en första, andra och tredje genomläsning antecknat mina findings där uttryck för etnonationalism varit ett huvudtema, och diagnostiska och prognostiska inramningar agerat som underteman för att lättare identifiera *vad problemet är* och även *vem eller vilka* som enligt partierna orsakat problemet, samt *hur problemet bör lösas*. I den diagnostiska inramningen ingår även de ramverk och konstruktioner som presenteras av respektive parti om de faktorer som bidragit till att det uttrycka problemet orsakats.

I fallet med radikalhögerens etnonationalism går det enligt Elgenius och Rydgren (2017) att identifiera två huvudsakliga inramningar relaterat till anti-migration: den första, vilken framställer immigration som ett hot gentemot den etnonationalistiska identiteten och den andra, som framställer immigranter som en orsak till ökad kriminalitet och sociala utmaningar (Elgenius & Rydgren, 2017; Rydgren, 2008). Det är i huvudsak dessa två inramningar som jag ämnar analysera i respektive partis partiprogram och de utvalda migrationspolitiska dokumenten i syfte att jämföra hur dessa inramningar uttrycks: är det möjligt att identifiera likheter eller skillnader partierna emellan, och i så fall vilka? Genom att analysera dokumenten utifrån Snow & Benfords (1988; 1992) frame teori som teoretiskt ramverk för kodning kan jag således identifiera hur de olika partierna uttrycker etnonationalistiska idéer samt även nå kunskap i hur åsikterna konstrueras i relation till migration.

Den vetenskapsteoretiska inriktningen jag väljer att grunda uppsatsen i är det hermeneutiska synsättet. För att på bästa sätt analysera såväl texternas helhet som dess beståndsdelar och vidare även tolka explicita och implicita uttryck för etnonationalistiska idéer lämpar sig den hermeneutiska ansatsen särskilt bra. På ett område som detta är det av yttersta vikt att se helheten och kontexten av den sociala praktik och verklighet som det etnonationalistiska budskapet ingår i, men också att inse att kunskap om denna helhet inte kan nås utan att

studera dess beståndsdelar som uttryck, begrepp och konnotationer och i denna studie mer specifikt även de diagnostiska och prognostiska inramningarna. På samma vis kan heller inte fenomenets beståndsdelar förstås utan att betrakta i relation till dess helhet och kontext (Gilje & Grimen, 1995).

## 4. Resultat och analys

I denna sektion ämnar jag presentera en integrerad resultat- och analysdel av den jämförande fallstudien i ett antal stycken uppdelat efter den diagnostiska inramningen och den prognostiska inramningen, vilket beskriver hur det etnonationalistiska budskapet artikuleras av partierna samt vilka problem och lösningar som partierna presenterar. Viktigt att notera är att det etnonationalistiska budskapet ständigt är invävt i de problem och lösningar som presenteras av partierna. Således är det svårt att särskilja det etnonationalistiska budskapet från den diagnostiska och prognostiska inramningen som ett självständigt fenomen, då etnonationalismen genomsyrar all den retorik som förs.

### 4.1 Den diagnostiska inramningen: hur problemet artikuleras av Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna

#### 4.1.1 Resultat

Den diagnostiska inramningen som uttrycks av Dansk Folkeparti baseras till stor del på explicita uttryck av etnonationalistiska och migrationskritiska idéer och partiet artikulerar genomgående i materialet att det identifierade problemet de ämnar lösa är utvecklingen av ett mångetniskt och multikulturellt dansk samhälle. Dansk Folkeparti artikulerar både i sitt principprogram och på sin webbsida om migrationspolitik att immigrationen, främst från de konstruerar vara kulturellt avlägsna samhällen, omvandlat och riskerar att vidare omvandla Danmark till ”ett mångetniskt och multikulturellt samhälle” vilket helt och hållet går i strid med partiets etnonationalistiska ideologi samt riskerar skada det danska samhällets grundläggande värden (Dansk Folkeparti, 2002; u.å.; 2019).

Dansk Folkeparti menar i sitt principprogram och på sin webbsida dedikerad till migrationspolitik (Dansk Folkeparti, 2002; u.å.) att immigration från avlägsna kulturer är svåra att integrera med den danska kulturen. Den danska kulturen formulerar partiet vara något som alltid skapas i direkt relation till den nationella tillhörigheten och identiteten, och uttrycker vidare att den danska kulturen tar avstamp i en stolthet över och en vilja att värna om det egna landets trygghet. Partiet uttrycker vidare att den danska kulturen helt och hållet



baseras på ett kulturellt och historiskt arv i avseende av erfarenheter, sedvänjor och värderingar knutna till bland annat en respekt för det danska samhället och dess välfärd (Dansk Folkeparti, 2002). Partiet hävdar att värden som frihet, jämlikhet och demokrati – vilka är helt centrala för den danska kulturen – således riskerar att undermineras av att låta immigranter ta del av den danska välfärden, då de explicit hävdar att dessa immigranter tillåts utnyttja välfärden (Dansk Folkeparti, 2002). Partiet uttrycker även i sitt principprogram att immigranter som vistas i Danmark ska kunna tas upp av det danska samhället - men enbart i mycket låga antal och under förutsättning att de inte bedöms riskera landets trygghet och folkstyre (Dansk Folkeparti, 2002).

Den danska kulturen konstrueras genomgående och främst i principprogrammet vara något säreget för Danmark och dess betydelse blir för partiet viktig att lyfta i den diagnostiska inramningen för att betona dess starka koppling till hur den nationella identiteten konstrueras vara helt oförenlig med utomnationella och utomkulturella aspekter (Dansk Folkeparti, 2002; u.å.). Genom denna diskursiva process cementerar partiet den etnonationalistiska ideologin och förmedlar sitt politiska budskap på ett vis som både explicit och implicit exkluderar individer och grupper som bedöms inte tillhöra den av partiets konstruerade bild av den danska kulturen, vilket ytterligare uttrycks i partiets prognostiska inramning. De som aktivt exkluderas ur den danska kulturen och identiteten är således immigranter från det partiet definierar vara kulturellt avlägsna platser. Exkluderingen baseras på såväl kulturella som sociala faktorer, och individer kodas vara antingen direkta hot mot landets suveränitet och välfärd eller på andra vis inte välkomna att inkluderas i den danska identiteten och den tillhörande danska kulturen (Dansk Folkeparti, 2002; u.å.; 2019).

Den diagnostiska inramningen som artikuleras av Sverigedemokraterna har samma grundprincip som det som uttrycks av Dansk Folkeparti. Ett begrepp som genomgående konstrueras av Sverigedemokraterna i både partiets principprogram och migrationpolitiska inriktningsprogram är ”folkhemmet”. Begreppets innebörd har partiet konstruerat utifrån en idé om att den svenska kulturen och identiteten har sin grund i en samhörighet som baseras på nationstillhörighet och en hög nivå av både samhällelig solidaritet och social, ekonomisk och

fysisk trygghet (Sverigedemokraterna, 2019). Detta menar partiet går i direkt konflikt med en omvandling av det svenska samhället till ett mångetniskt och multikulturellt samhälle på grund av att en gemensam etnonationell och kulturell identitet då saknas i botten och att en nationell sammanhållning således inte går att upprätthålla (Sverigedemokraterna, 2017; 2019).

Vidare artikulerar partiet den svenska identiteten och kulturen som en nedärvd essens där kulturella uttryck som gemensamma traditioner, språk, värderingar och normer kring beteende och handling ingår utöver de rättigheter och skyldigheter som innefattas av det svenska medborgarskapet (Sverigedemokraterna, 2017). Sverigedemokraterna uttrycker ordagrant att det finns ”en inneboende motsättning mellan välfärd och mångkulturalism” (Sverigedemokraterna, 2019, s. 21), vilket de härleder till tanken om att en gemensam nationell identitet och en strävan efter att bevara nationell sammanhållning är helt grundläggande för att upprätthålla svensk välfärd och samhällsstabilitet. Således uttrycker partiet att det svenska folkhemmet – där den svenska identiteten och kulturen av naturen är inkluderad – bör bevaras, och identifierar precis som Dansk Folkeparti att det huvudsakliga problemet är omvandlingen till ett multikulturellt samhälle genom immigration från kulturellt och geografiskt avlägsna områden vilket ytterligare befäster partiets migrationskritiska attityd (Sverigedemokraterna, 2019).

Sverigedemokraterna formulerar mer explicit än Dansk Folkeparti att den svenska identiteten är tätt sammankopplad med en inneboende ”svenskhet” som helt baseras på nationstillhörighet och kultur, arv, värderingar, normer, sedvänjor och andra former av kulturella uttryck. Partiet uttrycker dock till skillnad från Dansk Folkeparti att den svenska identiteten inte nödvändigtvis behöver vara baserad på kollektiva egenskaper som etnicitet, men uttrycker samtidigt att en utomnationell individ enbart kan betraktas som en del av den konstruerade svenskheten när denne avsagt sig medborgarskap och övrig kulturell och social tillhörighet från sitt födelseland (Sverigedemokraterna, 2017; 2019).

#### 4.1.2 *Analys*

Som synes ovan är identifikationen av problem likartade, i stort sett identiska, då båda partierna artikulerar att problemet är att de två länderna omvandlats till mångetniska och multikulturella samhällen. Detta ramar in, både direkt och indirekt, immigranter och deras kulturella och etniska tillhörighet som huvudsakligt hot gentemot ländernas respektive etnonationella identiteter och kulturer vilket går i linje med de anti-migrationsramar som Elgenius och Rydgren (2017) identifierar. Partiernas diagnostiska inramning av mångetnicitet och multikulturalism som problem indikerar också ett stöd för doktrinen om etnopluralism (Rydgren, 2008) vilket således indirekt förmedlas av partierna (Dansk Folkeparti, 2002; Sverigedemokraterna, 2017; 2019).

Den diagnostiska inramningen presenterar inte bara problemet – i detta fall, att både Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna menar på att det huvudsakliga problemet är att samhället omvandlas till att bli ett mångetniskt och multikulturellt samhälle och således hotar den etnonationella identiteten i respektive land – utan presenterar även vem eller vilka som bör beskyllas för problemets uppkomst (Snow & Benford, 1988; 1992). Detta konstruerar således någon, något eller några som skyldiga till att problemet uppstått. Vad som av Dansk Folkeparti presenteras som ”den skyldige” är tvådelat. Dels tilldelar partiet immigranter skulden, både som individer och som grupp, för att hota den etnonationella identiteten genom att medföra kulturellt och etniskt avlägsna värderingar, seder och normer vilket går i linje med den anti-migrationsram som identifieras av Elgenius och Rydgren (2017). Vidare beskyller partiet även den tidigare socialdemokratiska regeringen för att genom politiska insatser möjliggjort utvecklingen mot ett mångetniskt och multikulturellt samhälle (Dansk Folkeparti, 2019). Att placera skulden på en specifik individ, grupp eller fenomen är enligt Snow & Benfords (1988; 1992) frame teori en viktig aspekt att uppfylla för att partiets budskap ska vara slagkraftigt, vilket Dansk Folkeparti således lyckats med.

Sverigedemokraterna å sin sida är mer försiktiga i artikuleringen av att tilldela någon part direkt skuld. Formuleringarna de använder är mer implicita, men i såväl partiets principprogram, deras webbsida om migration och deras migrationspolitiska

inriktningsprogram framkommer att partiet ramar in immigranter och deras kulturella och etniska tillhörighet som ett hot, vilket är ett exempel på en direkt etnonationalistiskt präglad anti-migrationsinramning som Elgenius och Rydgren (2017) lyfter. Genom att såväl Dansk Folkeparti som Sverigedemokraterna uttrycker det etnonationalistiska budskapet i termer av att den nationella kulturen och identiteten måste ”skyddas” från immigrationen och en samhällslig utveckling i riktning mot ökad multikulturalism konstrueras även ett ”vi mot dem”. ”Vi”-et består av de som partierna konstruerat som tillhörande den danska respektive den svenska kulturen, medan ”dem” är de individer som aktivt exkluderas på grund av kulturell, social och etnisk tillhörighet (Arzheimer, 2018; Elgenius & Rydgren, 2017; Rydgren, 2010).

Den uttryckliga retoriken som används kring migration och migrationspolitik varierar dock mellan partierna. Både Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna uttrycker en starkt etnonationalistisk ståndpunkt, men där Sverigedemokraterna är något mer försiktiga i sina formuleringar – genom att exempelvis i principprogrammet uttrycka visst stöd för att utomnationella individer kan inkluderas i den svenska identiteten - går Dansk Folkeparti istället hårt ut genom att exempelvis explicit uttrycka i principprogrammet att ”en multi-etnisk förvandling av landet ej kan tillåtas” (Dansk Folkeparti, 2002). Denna skillnad kan potentiellt förklaras av ländernas skilda historiska bakgrunder i avseende av att både politisera migration samt parlamentariskt inkludera och således legitimera höger-radikala partier (Rydgren, 2010). Danmark har till skillnad från Sverige en betydligt längre historia av att inkludera höger-radikala partier på den parlamentariska arenan. Danmark har kommit längre i vad som kan tolkas vara en normaliseringsprocess av det etnonationalistiska – och ibland direkt xenofobiska (Bjørklund & Goul Andersen, 2002; Rydgren, 2004; 2010) – budskapet där öppet etnonationalistiska formuleringar har varit förekommande under avsevärt längre tid än i den svenska kontexten. Detta påverkar var gränsen går för vad som betraktas vara rimliga uttryck och vad som betraktas vara alltför extrema formuleringar. Sverigedemokraterna å sin sida, med den interna omvandlingen under 90-talet där de exkluderade och tog avstånd från högerextremistiska rörelser och uttryck (Hellström & Nilsson, 2010), har därför genomgått en utvecklingsprocess som skiljer sig från Dansk Folkeparti vilket kan förklara varför partiet väljer att formulera sig på ett annat vis än Dansk Folkeparti – i Sverige har inte den

överexplicita xenofobin legitimerats på parlamentarisk nivå i samma utsträckning som i Danmark (Rydgren, 2004; 2010).

Då Snow & Benfords frame teori (1988; 1992) menar att de diagnostiska och prognostiska inramningarna i hög grad måste uttryckas på ett visst vis för att resonera med den publik som budskapet är ämnat att påverka är det således möjligt att åtminstone delvis härleda partiernas framgångar till att den diagnostiska inramningen som diskuterats ovan varit lyckad (Snow & Benford, 1988; 1992). I fallet med Dansk Folkeparti och Sverigedemokraternas framgångar på den parlamentariska arenan visar sig teorin förklara att partiernas diagnostiska inramning av migration som huvudsakligt problem, vilket genomgående präglas av ett etnonationalistiskt budskap, har visat sig resonera med både väljare och det parlamentariska sammanhanget vilket således varit bidragande till partiernas framgångar. Vidare är det även möjligt att identifiera att problemet som presenteras av partierna kan kategoriseras enligt frame teorin (Snow & Benford, 1988; 1992) ha en politiskt tillskriven orsak. Detta då Dansk Folkeparti explicit och Sverigedemokraterna implicit uttrycker att problemet orsakats på politisk nivå genom en avsaknad av tillräckligt stram migrationspolitik som då tillåtit en hög immigrationsnivå (Snow & Benford, 1988; 1992).

## 4.2 Den prognostiska inramningen: hur lösningar på problemet presenteras och vilka effekter det får för retoriken om migration

### 4.2.1 Resultat

Den prognostiska inramningen fokuserar på hur lösningar på de identifierade problemen artikuleras av respektive parti. Under åren 2015 till 2019 var Dansk Folkeparti ett stödparti till den danska regeringen i Folketinget och föreslog samt genomförde ett antal åtstramningar i den danska migrationspolitiken där huvudansvaret för det praktiska genomförandet av dessa tilldelades både landets kommuner och regioner (Dansk Folkeparti, 2019).

Partiet införde och föreslog införande av totalt 146 olika åtstramningar på migrationspolitiken mellan åren 2015 och 2019 (Dansk Folkeparti, 2019). Även här uttrycks den diagnostiska inramningen av immigration från det partiet konstruerat vara kulturellt avlägsna områden mycket tydligt genom att förslagen explicit försvårade immigranternas möjligheter att delta i det danska samhället. Flertalet av de regleringar som infördes var direkt riktade gentemot specifikt muslimska kulturella uttryck. Bland annat förbjöds bärandet av burka och niqab på offentlig plats (Dansk Folkeparti, 2019; Retsinformation.dk, 2018a), religionsfriheten i Danmark begränsades med målet att minska möjligheten för extremistiskt muslimska rörelser att gro (Dansk Folkeparti, 2019; Retsinformation.dk, 2017) och redan år 2012 förbjöds domare vistas i rätten om deras utseende gav uttryck för stöd för en specifik politisk eller religiös tillhörighet, vilket således inkluderande bärandet av hijab och liknande plagg (Dansk Folkeparti, 2019; Retsinformation.dk, 2009; 2012).

Ytterligare regleringar föreslogs och infördes med mål att hålla immigranter utanför Danmarks gränser. Partiet artikulerar genomgående att de syftar till att stödja immigranter i deras hemländer, istället för att tillåta immigration in till Danmark vilket går i linje med partiets artikulerade etnonationalistiska budskap och etnopluralistiska ståndpunkt. Partiet höjde de repatrieringsbidrag som redan var lagstiftade för att ge immigranter ekonomiskt incitament att återvända till sina ursprungliga hemländer (Retsinformation.dk, 2018b), och landets kommuner fick möjlighet att tilldelas bidrag för de immigranter som lämnat kommunen i syfte att repatriera (Dansk Folkeparti, 2019). Vidare infördes även hårdare krav för att beviljas asyl och uppehållstillstånd för att kraftigt minska antalet asylsökande till landet, och kraftigt förhöjda språk-, inkomst- och anställningskrav för ansökan om medborgarskap infördes (Dansk Folkeparti, 2019; Retsinformation.dk, 2018b). I enlighet med partiets formuleringar kring vem som kan tillåtas bli dansk medborgare och på vilken basis uttrycker Dansk Folkeparti att medborgarskapet endast ska beviljas ett mycket litet antal individer, i syfte att undvika att den danska kulturen övertas till förmån av mångkulturalism och värden de bedömer ej vara förenliga med den danska kulturen och dess beståndsdelar (Dansk Folkeparti, 2002; 2019). Vidare artikulerar partiet att det första landet en flyktingmigrant anländer till även ska vara det land som migranten i fråga etablerar sig i, för

att ytterliga minska antalet av utomnationella och utomkulturella individer som tillåts bosätta sig i landet (Dansk Folkeparti, 2019).

Sverigedemokraternas prognostiska inramningar går till viss del i linje med Dansk Folkepartis – bland annat förespråkar partiet repatrieringsbidrag, att stötta immigranter på plats i deras hemländer och att kraven för att beviljas såväl asyl och uppehållstillstånd som medborgarskap bör vara höga (Sverigedemokraterna, 2017). Partiet artikulerar dock inte explicit, till skillnad från Dansk Folkeparti, lösningar som är riktade gentemot kulturella uttryck med direkt anknytning till islam (Sverigedemokraterna, 2017).

Sverigedemokraterna lyfter i likhet med Dansk Folkeparti att det huvudsakliga ansvaret för en flyktingmigrant bör hamna hos det första mottagarlandet. Partiet föreslår att de länder som angränsar till flyktingområden bör vara de som både praktiskt och ekonomiskt, i samarbete med ett internationellt organ som FN, ansvarar för migranten ifråga och att vidareförflyttning till Sverige endast får ske under förutsättning att det uppfyller samma krav som vid ansökan av visum eller uppehållstillstånd. Vidare menar partiet att en migrant i flyktingsituation inte har företräde till att kringgå eller på annat vis överordnas icke-flyktingar i ansökandeprocessen, utan att samma villkor och ansökandesystem gäller både flyktingmigranter och andra kategorier av migranter (Sverigedemokraterna, 2017).

I det migrationspolitiska inriktningsprogrammet uttrycker partiet sig i termer av att medborgarskapet innefattar en respekt för och en aktiv vilja att vara lojal gentemot det svenska samhällets lagar, regler, normer och värderingar (Sverigedemokraterna, 2017), vilket även artikuleras av Dansk Folkeparti om än mer implicit (2002; u.å.). För att beviljas medborgarskap behöver en individ således uppvisa att hen behärskar det svenska språket samt påvisa kunskap om det svenska samhällets kultur och historia, vilket den medborgarskapssökande ska genomföra skriftliga och muntliga prov för att bevisa (Sverigedemokraterna, 2017; u.å.).

Till skillnad från Dansk Folkeparti artikulerar Sverigedemokraterna att mottagandet av immigranter i flyktingsituation inte ska ske på bekostnad av den generella välfärden, varken ekonomiskt, politiskt eller socialt. Partiet föreslår bland annat att flyktinghjälp i Sverige ska både genomföras och finansieras av privata aktörer som privatpersoner eller organisationer för att det offentliga resurser inte ska belastas. Detta hävdar partiet även leder till ett bättre asylmottagande och menar att kontakter till samhället etableras mer naturligt än genom integrationsprogram (Sverigedemokraterna, 2017).

#### *4.2.2 Analys*

I partiernas prognostiska inramningar reproduceras och befästs det etnonationalistiska budskapet ytterligare. Genom att betrakta partiernas praktiska förslag på lösningar i relation till deras diagnostiska inramning är det möjligt att urskilja flertalet lösningar som vidare konstruerar migranter dels som ett hot mot den nationella identiteten, och dels som ett hot gentemot ländernas trygghet och stabilitet vilket är de två anti-migrationsinramningar som Elgenius och Rydgren (2017) lyfter.

Den prognostiska inramningen som presenterats av Dansk Folkeparti har haft stort inflytande över hur den danska migrationspolitiken bedrivits, vilket resulterat i att partiet fått igenom ett stort antal begränsningar på det migrationspolitiska området. Även om dessa begränsningar och förslag på begränsningar infördes under åren 2015-2019 och således inte är framtida planer på begränsningar belyser dessa förslag hur partiets formulerat den prognostiska inramningen – och således, vilka lösningar som partiet anser lämpliga. Partiets prognostiska inramningar har sin grund i det etnonationalistiska budskapet, vilket också tydliggörs när de betraktas i relation till partiets diagnostiska inramning där partiet uttrycker sig explicit kring det hot de menar att den kulturellt avlägsna migrationen innebär för den danska kulturen och identiteten i termer av att immigration är ett direkt hot gentemot det danska samhällets välfärd (Dansk Folkeparti, 2002; 2019; u.å.; Elgenius & Rydgren, 2017). Det etnonationalistiska budskapet befästs dock på ett annat vis än i den diagnostiska inramningen, då budskapet visar sig fått dessa direkt praktiska konsekvenser för hur den danska migrationspolitiken bedrivs. Genom att partiet aktivt kunnat införa åtstramningar och regleringar av migrationspolitiken i



den riktning som partiet önskat reflekteras således det etnonationalistiska budskapet även i dessa åtgärder.

Då den prognostiska inramningen i likhet med den diagnostiska inramningen enligt Snow & Benfords frame teori (1988; 1992) strävar efter att konsensus skall nås i vilka lösningar som bäst nyttjas för att hantera problemet är det en viktig aspekt att analysera hos partierna. Båda partierna presenterar lösningar som i likhet med deras diagnostiska inramningar är av politisk karaktär, där det konstruerade migrationsproblemet bedöms bäst lösas genom politiska initiativ, som exempelvis hårdare lagstiftning kring beviljande av medborgarskap vilket både Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna förespråkar (Dansk Folkeparti, 2002; 2019; Retsinformation.dk, 2018a; 2018b; Sverigedemokraterna, 2017; 2019).

Retoriken som uttrycks av Sverigedemokraterna är även i den prognostiska inramningen mer återhållsam än Dansk Folkepartis. Till skillnad från Dansk Folkeparti, vilka explicit artikulerar lösningar som aktivt exkluderar immigranter ur den danska kulturen, så är Sverigedemokraterna är noggranna med att formulera ett visst stöd för att immigranter ska kunna bli en del av den svenska kulturen även i sina förslag på lösningar. Partiet betonar dock att detta endast kan ske så länge immigranter uppfyller de krav som är lagstadgade och helt avsäger sin nationella och kulturella tillhörighet med sitt hemland – vilket indirekt gör att immigranter inte längre bedöms vara ett hot mot den svenska kulturen och dess värderingar och normer. Återigen är det möjligt att se att Sverigedemokraternas retorik således präglas av det etnonationalistiska budskapet och de anti-migrationsramar som lyfts av Elgenius och Rydgren (2017), om än på ett mer implicit vis än vad som uttrycks av Dansk Folkepartis retorik. Med grund i partiernas etnonationalistiska budskap som tydligt framkommer i deras diagnostiska inramningar och ytterligare befästs i den prognostiska inramningen är det således möjligt att identifiera vad partierna implicit menar vara den övergripande lösningen: att kraftigt minska immigrationen från det de konstruerat vara kulturellt avlägsna samhällen.

Sammanfattningsvis har både Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna – om än på olika vis – lyckats med att skapa en god diagnostisk och prognostisk inramning med sin retorik i enlighet med de kriterier som framhålls i Snow & Benfords frame teori (Snow & Benford, 1988; 1992). Vidare är det möjligt att dra slutsatsen att partiernas retorik genomgående präglas av det etnonationalistiska budskapet, då migrationen både explicit och implicit artikuleras hota såväl den nationella och kulturella identiteten som samhällets grundläggande sociala och ekonomiska trygghet, i enlighet med de anti-migrationsramar som Elgenius och Rydgren (2017) formulerar.

## 5. Slutsatser och avslutande diskussion

Syftet med denna uppsats var att bidra med en förklaring till hur högerextrema partier i den skandinaviska kontexten inramar sin politik genom att jämföra hur det etnonationalistiska budskapet formuleras och ramar in, samt vidare belysa på vilket vis det etnonationalistiska budskapet är centralt för partiernas retorik och för hur de formulerar problem och lösningar. För att uppnå detta syfte genomförde jag en jämförande fallstudie av relevant material från Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna. För att bedöma det empiriska materialet skapade jag ett kodschema bestående av två huvudsakliga teman; dels direkta och indirekta uttryck för etnonationalism, vilket bedömdes utifrån Elgenius och Rydgrens (2017) studerade anti-migrationsramar, och dels utifrån de diagnostiska och prognostiska inramningsprocesserna som beskrivs i Snow & Benfords frame teori (1988; 1992)

Resultatet och den efterföljande analysen jag genomförde hjälpte mig att nå ett antal specifika slutsatser. Dels att både Dansk Folkeparti och Sverigedemokraternas retorik till fullo präglas av det etnonationalistiska budskapet som partierna förmedlar - både i de formuleringar de använder sig av och även i hur partiernas diagnostiska och prognostiska inramningar är utformade. Detta framkom tidigt i materialbearbetnings- och analysprocessen, då jag genom ett antal läsningar bearbetade materialet utifrån de anti-migrationsramar som lyfts av Elgenius och Rydgren (2017). Genom att använda mig av Elgenius och Rydgrens (2017) identifierade anti-migrationsramar kunde jag således mer specifikt identifiera hur partiernas både explicita och implicita konstruktioner av såväl problem som lösningar helt genomsyras av det etnonationalistiska budskapet; gällande alltifrån användandet av enstaka begrepp till partiernas historiska, sociala och politiska kontext. Jag bedömde även att det etnonationalistiska budskapet således inte kunde separeras och studeras som ett separat fenomen från varken anti-migrationsramarna eller från den diagnostiska och prognostiska inramningen. Vidare kunde jag även dra slutsatsen att partiernas diagnostiska och prognostiska inramningar artikulerats på så vis att kriterierna för dessa uppnåtts i enlighet med vad som definieras i Snow & Benfords frame teori (1988; 1992). Det var möjligt att identifiera både likheter och skillnader mellan partierna; generellt kunde jag dra slutsatsen att Sverigedemokraterna uttryckte sig mer implicit kring migration som huvudsakligt problem i

förhållande till Dansk Folkeparti, vilka bedrev en mer explicit retorik genom att exempelvis i deras prognostiska inramning föreslå åtgärder som aktivt exkluderar kulturella uttryck med anknytning till islam (Dansk Folkeparti, 2019).

För att nyansera resultatet mer och potentiellt belysa fler skillnader mellan partierna hade ytterligare material från partierna – exempelvis uttalanden i media, interna dokument och material som lagmotioner och yrkanden – behövts. På grund av materialets kraftigt begränsade omfång och att de var av såväl olika karaktär som olika presenterade upplever jag att en djupare bild av partiernas samhällliga, historiska och politiska kontext saknas vilket potentiellt kunnat förändrat både resultatet och övriga aspekter av min uppsats. Resultatet kan enligt min bedömning vara reliabelt till viss del, men då olika forskare i olika positioner kan ha olika vis att bedöma exempelvis uttryck för etnonationalism på, kan full reliabilitet inte garanteras. Vidare kan heller inte resultatet till fullo tillämpas och generaliseras gentemot en bredare kontext då faktorer som den historiska, sociala, kulturella, politiska och ekonomiska kontexten är av vikt i analysen av hur högerradikala partier formulerar sitt etnonationalistiska budskap, hur detta budskap bedöms och hur deras diagnostiska och prognostiska inramningar ter sig.

Arbetet med denna studie har väckt ett antal frågor för vidare forskning på området. En idé för vidare forskning kan vara att forska i varför det etnonationalistiska budskapet legitimeras och får såväl parlamentariskt om samhällligt stöd. Genom att ställa frågor som berör vilka mekanismer det är som gör att det etnonationalistiska budskapet och dess alienerande och direkt exkluderande effekter får genomslag, samt hur det har inverkan på en individs identifikation med en övergripande nationell identitet är ett intresseområde som vidare skulle kunna nyansera och fördjupa kunskaperna på forskningsfältet.

## Referenslista

- Arzheimer, K. (2018). "Explaining Electoral Support for the Radical Right", i Rydgren, J. (red.) (2018). *The Oxford Handbook of the Radical Right*. p. 143-165. New York: Oxford University Press.
- Bergström, G., & Boréus, K. (2012). *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. (3., [utök.] uppl. ed.). Lund: Studentlitteratur.
- Bjørklund, T. & Andersen, J.G. (2002) "Anti-Immigration Parties in Denmark and Norway", i Schain, M., Zolberg, A., Hossay, P. (eds.) (2002) *Shadows over Europe. Europe In Transition: The Nyu European Studies Series*. p. 107-136. New York: Palgrave Macmillan.
- Danish Institute for Parties and Democracy (u.å.) "The Danish People's Party (Dansk Folkeparti) – DIPD". Hämtad 2020-12-13 via: <https://dipd.dk/en/the-danish-peoples-party-dansk-folkeparti/>
- Danmarks Statistik. (2019). *Resultater – Hele Landet – Folketingsvalg 5 juni 2019*. Hämtad 2020-12-02 via: <http://www.dst.dk/valg/Valg1684447/valgopg/valgopgHL.htm>
- Elgenius, G. & Rydgren, J. (2017). The Sweden Democrats and the Ethno-Nationalist Rhetoric of Decay and Betrayal. *Sociologisk Forskning*, 2017, 54(4), p. 353-358.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (4. [rev.] Uppl. Ed.) Stockholm: Norstedts Juridik.
- Gilje, N. & Grimen, H. (1995). *Samhällsvetenskapernas förutsättningar*. (2. Uppl. Ed.). Göteborg: Daidalos.
- Goul Andersen, J. (2004). Dansk Folkeparti och nya konfliktdimensioner i dansk politik. I Rydgren, J. & Widfeldt, A. (red.), *Från Le Pen till Pim Fortuyn: Populism och parlamentarisk högerextremism i dagens Europa*. Malmö: Liber.
- Hellström, A. & Nilsson, T. (2010). 'We Are the Good Guys': Ideological Positioning of the Nationalist Party Sverigedemokraterna in Contemporary Swedish Politics. *Ethnicities*, 10(1), p. 55-76.

Mudde, C. (2007). *Populist Radical Right Parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.

Mudde, C. (2016) Populist Radical Right Parties in Europe Today. In Abromeit, J., Norman, Y., Marotta, G. & Chesterton B. M. (eds.), *Transformations of Populism in Europe and the Americas: History and Recent Tendencies*. London: Bloomsbury Academic.

Nationalencyklopedin. (u.å.). *Ny demokrati*. Hämtad 2020-12-15 via:  
<http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/ny-demokrati>

Nordsieck, W (2018) *Parties and Elections in Europe – 2018 Edition*. Düsseldorf: Books on Demand.

Retsinformation.dk. (2009) *LOV nr 495 af 12/06/2009: Lov om ændring af retsplejeloven*. Hämtad 2021-04-09 via: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2009/495>

Retsinformation.dk. (2012) *BEK nr 508 af 31/05/2012: Bekendtgørelse om ikrafttræden af retsplejelovens § 56 a*. Hämtad 2021-04-09 via:  
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2012/508>

Retsinformation.dk. (2017) *LOV nr 1533 af 19/12/2017: Lov om trossamfund uden for folkekirken*. Hämtad 2021-04-08 via: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/1533>

Retsinformation.dk. (2018a). *LOV nr 717 af 08/06/2018: Lov om ændring af straffeloven*. Hämtad 2021-04-08 via: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/717>

Retsinformation.dk. (2018b). *LOV nr 739 af 08/06/2018: Lov om ændring af repatrieringsloven, integrationsloven, lov om sygedagpenge og lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.* Hämtad 2021-04-09 via:  
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/739>

Ritchie, J. & Lewis, J. (red.) (2003). *Qualitative research practice: a guide for social science students and researchers*. London: SAGE.

Rydgren, J. (2004). Explaining the Emergence of Radical Right-Wing Populist Parties: The Case of Denmark. *West European Politics*, 27(3), p. 474-502.

Rydgren, J. (2006). *From Tax Populism to Ethnic Nationalism - Radical Right-wing Populism in Sweden*. New York: Berghahn Books.

Rydgren, J. (2007). The sociology of the radical right. *Annual Review of Sociology Vol. 33*: p. 241–262. doi: 10.1146/annurev.soc.33.040406.131752

Rydgren, J. (2008). Immigration sceptics, xenophobes or racists? Radical right-wing voting in six West European countries. *European Journal of Political Research*, 47(6), p. 737-765.

Rydgren, J. (2010). Radical Right-wing Populism in Denmark and Sweden: Explaining Party System Change and Stability. *The SAIS Review of International Affairs*, 30(1), p. 57-71.

Rydgren, J. (2017). Radical right-wing parties in Europe: What's populism got to do with it? *Journal Of Language And Politics*, 16(4), p. 485-496.

Rydgren, J. (2018). The Radical Right: An Introduction. In Rydgren, J. (ed), *The Oxford Handbook of the Radical Right*. p. 1-13. New York: Oxford University Press.

Snow, D. & Benford, R. (1988) "Ideology, Frame Resonance, and Participant Mobilization" in *International Social Movement Research*, 1(1). p. 197-217

Snow, D. A. & Benford, R. D. (1992) 'Master frames and cycles of protest'. In Morris, A. D M. and Mueller, C. M. (eds.), *Frontiers in Social Movement Theory*, New Haven, CT: Yale University Press. p. 133–155.

Törnberg, A., & Wahlström, M. (2018). Unveiling the radical right online: Exploring framing and identity in an online anti-immigrant discussion group. *Sociologisk Forskning*, 55(2-3), s. 267-292.

Valmyndigheten. (2014). *Val till riksdagen – Röster*. Hämtad 2020-12-16 via: <https://data.val.se/val/val2014/slutresultat/R/rike/index.html>

Valmyndigheten. (2018). *Val till riksdagen – Röster*. Hämtad 2020-12-16 via: <https://data.val.se/val/val2018/slutresultat/R/rike/index.html>

Widfeldt, A. (2015). *Extreme Right Parties in Scandinavia*. Abingdon: Routledge.

Widfeldt, A. (2018). *The Growth of the Radical Right in Nordic Countries: Observations from the Past 20 Years*. Washington, DC: Migration Policy Institute.

*Partimaterial:*

Dansk Folkeparti. (2002). *Dansk Folkepartis principprogram – læs om partiets værdier*. <https://danskfolkeparti.dk/politik/principprogram/> (Hämtad 2020-11-31)

Dansk Folkeparti. (2019) *Udlædningestrømninger 2015-2019*. <https://danskfolkeparti.dk/politik/stramninger-paa-udlaendingepolitikken/> (Hämtad 2020-12-13)

Dansk Folkeparti. (u.å.) *Udlændingepolitik - Stram udlændingepolitik og ægte velfærd*. <https://danskfolkeparti.dk/politik/maerkesager/udlaendingepolitik/> (Hämtad 2020-12-01)

Sverigedemokraterna (2005) *Sverigedemokraternas principprogram*. Tillgänglig via: [http://www.sdarkivet.com/files/program/program\\_2005.pdf](http://www.sdarkivet.com/files/program/program_2005.pdf)

Sverigedemokraterna. (2006). *Pressmeddelande: Sverigedemokraterna byter partisymbol – MyNewsDesk*. Tillgänglig via: <https://www.mynewsdesk.com/se/sverigedemokraterna/pressreleases/sverigedemokraterna-byter-partisymbol-105142> (hämtad 2020-12-11)

Sverigedemokraterna (2017) *Migrationspolitiskt Inriktningsprogram*. Tillgängligt via: <https://sd.se/wp-content/uploads/2018/08/Migrationspolitiskt-inriktningsprogram.pdf>

Sverigedemokraterna (2019) *Sverigedemokraternas Principprogram 2019*. Tillgängligt via: <https://ratatosk.sd.se/sd/wp-content/uploads/2020/11/16092141/Sverigedemokraternas-principprogram-2019.pdf>

Sverigedemokraterna (u.å.) *Migrationspolitik – Sverigedemokraterna*. <https://sd.se/vad-vi-vill/migrationspolitik/> (Hämtad 2020-12-28)